

Αγαπητοί συμπατριώτες,

Σας ευχαριστούμε που για ακόμη μία χρονιά τιμάτε με την παρουσία σας τη σημερινή εκδήλωση μνήμης των θυμάτων της 5^{ης} Ιουνίου 1944. Την αποφράδα εκείνη ημέρα που έγινε το ολοκαύτωμα του χωριού μας.

Ήταν Δευτέρα, η γιορτή του Αγίου Πνεύματος, όταν σήμανε συναγερμός από την καμπάνα του Άη-Δημήτρη. Τα στρατεύματα Κατοχής των Γερμανών επέστρεφαν από μια μεγάλη επιδρομή στον Πάρνωνα. Την προηγούμενη μέρα είχαν πυρπολήσει τον Άγιο Δημήτριο Ζάρακος με 21 νεκρούς. Θα διέρχονταν απ' το χωριό μας με κατεύθυνση τη Σπάρτη. Οι χωριανοί πανικόβλητοι τρέξαν στα "τσαντήρια" από κλαδιά που είχαν ετοιμάσει, αφήνοντας πίσω αγαπημένα πρόσωπα που δεν μπορούσαν να κινηθούν ή να τρέξουν, τα οποία κλείστηκαν άφωνα μέσα στα σπίτια τους. Το χωριό φαινόταν εγκαταλελειμμένο.

Στις 11 το πρωί εμφανίστηκε στον Άγιο Νικόλα η εμπροσθοφυλακή των ναζιστών, πέρασε μέσα απ' το χωριό και φεύγοντας λίγο μετά το νεκροταφείο δέχτηκε πυροβολισμούς από ομάδα ανταρτών από το φυλάκιο του Αγίου Κωνσταντίνου. Αυτομάτως, γύρισαν πίσω και μαζί με το επονομαζόμενο «Τάγμα του θανάτου», που έμπαινε εκείνη την ώρα στο χωριό επιδόθηκαν με φανατισμό και μένος στο εμπρηστικό και φονικό τους έργο.

Έσπαζαν τις κλειστές πόρτες, σκόρπιζαν εύφλεκτες ουσίες και άναβαν φωτιές. Λαμπάδιασε όλο το χωριό! Από όσους βρίσκονταν στο χωριό άλλους τους έκαψαν, άλλους τους σκότωσαν και όσους γλύτωσαν τους συγκέντρωσαν στην πλατεία με διαταγή να μην κινηθεί κανείς για να μην εκτελεστούν όλοι. Τους άφησαν εκεί και αποχώρησαν. Μόνον όταν βεβαιώθηκαν ότι τα στρατεύματα είχαν φύγει και έφτασαν μετά την Γκοριτσά, οι χωριανοί μπήκαν στο χωριό για να αντιμετωπίσουν τη φρίκη και την καταστροφή και με αγωνία για όσους είχαν μείνει πίσω.

Συγκλονιστικές για τα γεγονότα που ακολούθησαν είναι οι μαρτυρίες δύο ανθρώπων που δε βρίσκονται πλέον ανάμεσά μας, του μακαρίτη Γεωργίου Κωστιάνη που τότε ήταν 22 ετών και της αείμνηστης Νίκας Γεωργίτσου-Δημητρακοπούλου που ήταν 25.

Ο Γεώργιος Κωστιάνης είχε ανεβάσει το κοπάδι στη Ζαραφώνα, εκείνο το μεσημέρι είδε τους καπνούς απ' το χωριό και έτρεξε με αγωνία να δει τι συνέβη. Στη μαρτυρία του ανέφερε χαρακτηριστικά: «Με κομμένη την ανάσα μπήκα στην αυλή μας και βρίσκω τη μάνα μου νεκρή με μια μαχαιριά και μια πιστολιά στο στήθος. Σε λίγο άκουσα βογγητά από το κατώι, έτρεξα και βρήκα στο παχνί που ταΐζαμε το άλογο τη μικρή αδερφή μου Κασσιανή σε μια λίμνη αίματος. Μια μαχαιριά στην κοιλιά, τα χέρια της κατακρεουργημένα με μαχαίρι σε όλο τους το μήκος. Την πήρα στην αγκαλιά μου και την έβγαλα έξω. 'Γιώργη τη σκότωσαν τη μάνα μας!'» Αυτά ήταν τα λόγια του. Λίγη ώρα αργότερα η μικρή

Κασσιανή άφηνε την τελευταία της πνοή στην αγκαλιά της δασκάλας της.

Εκείνο τον καιρό δασκάλα στο χωριό ήταν η μακαρίτισσα Νίκα Γεωργίτσου-Δημητρακοπούλου που χωρίς αμοιβή είχε ανοίξει το σχολείο και έκανε μάθημα στα παιδιά. Εκτός από τη μαθήτριά της που ξεψύχησε στα χέρια της περιέγραψε ένα ακόμη συγκλονιστικό περιστατικό: «Έξω από την αυλή του πυρπολημένου σπιτιού κείτονταν νεκροί, σκόρπιοι στο δρόμο, πέντε άτομα της ίδιας οικογένειας: ο παππούς Κων/νος Γεωργίτσος, οι τρεις νύφες του(οι δύο μάλιστα έγκυες) και η πεντάχρονη εγγονούλα του η Αντωνίτσα. Τέτοιες συγκλονιστικές σκηνές, τέτοια συνταρακτικά γεγονότα πώς να ξεχασθούν; Μένουν ανεξίτηλα στον νουν και στο αίσθημά μου!» Αυτό ήταν ένα μικρό απόσπασμα από τη μαρτυρία της.

Ο τραγικός απολογισμός εκείνης της ημέρας ήταν 21 άτομα σκοτωμένα ή καμένα και 156 από τα 210 σπίτια του χωριού καμένα μαζί με τους κόπους μιας ζωής.

Γι' αυτό σήμερα συγκεντρωθήκαμε όλοι εδώ για να αποτίσουμε φόρο τιμής στη μνήμη των θυμάτων της 5^{ης} Ιουνίου 1944. Ας δεηθούμε λοιπόν η Μνήμη τους να είναι Αιώνια και όλα τα παραπάνω μας υποχρεώνουν να βροντοφωνάξουμε στους ισχυρούς της γης:

«ΠΟΤΕ ΠΙΑ ΠΟΛΕΜΟΣ»